ustanovení a obsahuje hlavně četné poukazy na ustanovení poplatková. Obsahy jest rozdělen na dva velké oddíly: První obsahuje vzorce smluv a jiných právních jednání v 26 pododděleních. (Smlouva trhová, směnná, dílčí, darovací, převody vlastnictví za účelem provedení knihovního pořádku, služebnosti a výměnek, smlouva nájemní a pachtovní, stavební právo, smlouva schovací, zápůjčka, smlouva služební a o dílo, komisionářská, různé smlouvy stavební, společenské, odvážné, smlouvy rodinného práva, dlužní úpisy, postupní listiny, kvitance a výmazná prohlášení, konversy zápůjček, rukojemství, assignace, převzetí dluhu, novace a narovnání, změny a zřeknutí se zástavních práv a různá jiná prohlášení, plné moci, poslední pořízení). Druhý díl obsahuje vzorce podání, protokolů a protestů v 7 pododděleních, jež se vztahují k právu obchodnímu, směnečnému, řádu notářskému, projednání pozůstalosti a soudnímu komisařství, dále k právu knihovnímu, právu občanskému a k řízení konkursnímu a vyrovnacímu. Jak z výčtu patrno, přihlíží sbírka ke všem oborům práva soukromého. Výběr příkladů jest pečlivý. Sloh vzorců je jasný, dikce přesná, příklady voleny jsou prakticky. Na konci sbírky jest abecední rejstřík, který usnadňuje orientaci. Tisková úprava jest úhledná přes to, že tisk jest volen drobnější, aby kniha svým objemem příliš nevzrostla. Při tisku sbírky nebylo již možno vzíti zřetel k novele o soudních poplatcích z roku 1931. Proto obdrží každý majitel k ní na poukázku zdarma dodatek, v němž budou uvedeny příslušné změny. Pro vnitřní cenu sbírka nezůstane zajisté omezena na kruh právníků německé národnosti. I český praktik zajisté rád po ní sáhne a bude mu pro svou hojnost vzorců a jejich pečlivý výběr vítaným doplňkem dosavadních příruček českých. Dr. Viktor Kulendík.

Dr. František Weyr a dr. Zdeněk Neubauer: Ústavní listina československé republiky. Její znění s poznámkami. — Praha—Brno 1931. Sbírka spisů právnických a národohospodářských sv. LIII. — Ačkoliv od vydání ústavní listiny uplynulo již téměř 12 let, neměli jsme dosud českého komentáře k ní. Autoři tohoto prvního komentáře byli vedeni snahou omeziti poznámky k zákonnému textu na míru nejmenší a podati jen nejpodstatnější vysvětlivky. Přes to nacházíme ve výkladu řadu cenných teoretických poznatků a konstrukcí vedle úplných a vyčerpávajících odkazů na četné zákony, na něž se ústavní listina odvolává nebo které předpokládá. K o b s a h u těchto zákonů vydavatelé nepřihlíželi, patrně proto, že by tím objem díla i jeho náklad nesmírně vzrostl. Pokud je to při tak abstraktním a rámcovém zákoně, jakým je ústavní listina možno, hleděli autoři též k judikatuře jak tribunálů veřejného práva, tak i řádných soudů. Zvláště obsáhlé výklady pojí se k páté a šesté hlavě ústavní listiny (svobody občanské a ochrana menšin). Tato část ústavní listiny patří k nejspornějším v teorii i praxi. — Dodatek obsahuje přehled literatury, pečlivě uspořádaný podle jednotlivých oborů, a konečně důvodové zprávy, které jsou nejen interpretační pomůckou juristickou, nýbrž i cenným dokladem historickým. Pro všechny zmíněné vlastnosti hodí se komentář výborně pro dokonalou orientaci v ústavních předpisech a bude v tom směru zejména pro praxi cennou pomůckou. hb.

JUDr. Karel Gerlich: Alimentační zákon československý. Brno, 1931. Knihovna mezinárodní právní ochrany mládeže, sv. I. — Jde o dokonalý komentář k zákonu ze dne 16. prosince 1930 č. 4/1931 Sb. z. a n. Tento zákon, zv. alimentační, má vyplniti citelnou mezeru v občanském právu, která záleží v nedostatku právní ochrany osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření. Značné odchylky od dosavadního právního stavu, zvláštní struktura zákona i jeho těžkopádná dikce mohou působiti v praxi četné obtíže. Tím více jest vítati práci Gerlichovu, která nejen po všech stránkách splňuje požadavky řádného komentáře, nýbrž svým bohatým obsahem běžný komentářový typ daleko převyšuje. Knížka obsahuje důvodové zprávy, komentovaný text zákona československého, v dodatku pak text alimentačního zákona rakouského, francouzského, příslušnou část trestního zákona německého a přehled literatury. Vlastní komentář obsahuje jednak auto-

rovy poznámky, jednak bohatý a pečlivý výběr judikatury z oboru alimentačního práva vůbec. Rámec komentáře přesahují četné autorovy poznámky, pokud v nich zaujímá polemické stanovisko k odchylným názorům, projeveným v literatuře. Při veliké bohatosti látky i zaujatých hledisek lze hájiti v některých podrobnostech jiné mínění (tak na př. při vyloučení závazků z náhrady škody z okruhu § 1). Na těchto kontroversích má ovšem v neposlední řadě vinu příliš široké a při tom plynulé znění zákona. Právě proto dlužno zejména pro praxi vřele doporučiti komentář, který uvádí a konfrontuje odchylné názory různých autorů. Zvláště pak jest vítati, že autor v dodatku uvádí též alimentační zákony významných států cizích (Rakousko, Francie, Německo). Tuto praxi lze doporučiti také při vydávání jiných zákonů nové doby, neboť umožňuje tomu, kdo se zajímá o legislativně politické otázky, srovnání našich zákonů se zákony jiných států. hb

Antonín Hobza: Dokumenty ke studiu mezinárodního práva. Praha, 1931, 517 stran, in -8, cena Kč 120, ve »Všehrdu« členům Kč 95. — Hobzovu soustavnou sbírku nejdůležitějších pramenů positivního práva mezinárodního v českém překladě vítáme s obzvláštním potěšením. Nejen proto, že se jí alespoň poněkud přibližujeme ke standardu velkých národů, které již dávno podobná díla mají, nýbrž i z ryze praktických důvodů: našim čtenářům, zejména studentům, se tu konečně přináší pevný podklad pro první orientaci po dosavadním positivním mezinárodním právu.

»Mezinárodní právo je dnes positivně právní disciplinou. Není právem mezinárodním, co není obsaženo v mezinárodních smlouvách (právotvorných), nebo v mezinárodních obyčejích . . . Beze znalosti zákonných textů nelze dnes rozuměti ani právu mezinárodnímu,« praví vydavatel v úvodu (str. 3). Dokumenty jsou skutečně projevem positivismu vydavatele, za jehož působení na právnické fakultě Karlovy university z mezinárodního práva, »z discipliny historickoprávní s filosofickým nádechem, stala se disciplina veřejnoprávní a právnědogmatická . . .« (str. 3). Diskusi o užitečnosti neúředního překladu autentických dokladů vylučuje vydavatel již v úvodu upozorněním, že sbírku vydává svým studentům a širší veřejnosti.

Co se týče obsahu díla, soustavné rozdělení na smlouvy o mírovém a o válečném právu mezinárodním jest de rigueur. Výběr jest velmi šťastný. Zahrnuje všechny hlavní nové smlouvy mezinárodního práva a poskytuje výborný přehled se zvláštním zřetelem k Československé republice.

Prvá část (mírové mezinárodní právo) obsahuje prameny k organisaci mezinárodního společenství, ke kodifikaci mezinárodního práva, k úpravě pokojného řešení mezinárodních sporů, k ochraně menšin a zejména mezinárodní akty, týkající se Československé republiky (I. akty o uznání československého státu, II. některá ustanovení mírových smluv významná pro Československo, III. smlouvy o příspěvku na výdaje osvobození, IV. malá smlouva saint-germainská z r. 1919, V. rozhodnutí konference velvyslanců o rozdělení Těšínska, Oravy a Spiše z r. 1920, VI. smlouva brněnská z r. 1920, VII. Barcelonská deklarace o právu vlajky států, které nemají mořského pobřeží, z r. 1921, VIII. Malá Dohoda z l. 1920—1930, IX. spojenecká a přátelská smlouva mezi Francií a Československem z r. 1924, X. smírčí a rozhodčí smlouva mezi Polskem a Československem z r. 1925). Do druhé části pojal vydavatel normy všeobecné, normy o válečném pozemním právu a o válečném právu námořním.

Technika sbírky je taková, že vydavatel doprovází jednotlivé dokumenty poznámkami, a to jednak čistě deskriptivními o vzniku, o působnosti, kolik států přistoupilo, kde se musí hledati autentický text a j., jednak autoritativně hodnotícími jejich význam. Pečlivě jest vždy vyznačeno, zda byla smlouva ratifikována. Již vnější úpravou (drobným tiskem) jsou odlišeny akty, jež zůstaly jen pouhým nezávazným projevem, od platných smluv. Stanislav Vaněček.